

Posudek diplomové práce

Univerzita Karlova v Praze

Ústav pro dějiny umění

název diplomové práce: „Sklo jako nástroj reprezentace. Československé sklářství na mezinárodních výstavách ve 30. letech 20. století“

zpracování: Bc. Karolína Malá

vedoucí práce: PhDr. Jan Mergl, Ph.D.

Téma, které si diplomantka zvolila, tedy československé sklářství na mezinárodních výstavách ve 30. letech 20. století, patří kupodivu k prozatím málo popsáným kapitolám dějin skla. Je sice úzce spjato s užitnou a dekorativní funkcí tohoto materiálu a jeho reprezentativní až státotvornou rolí (o závažnosti vzhledem k podílu na exportu průmyslových výrobků nemluvě), přesto zatím nebylo mnoho badatelů, kteří by se mu intenzivněji a do hloubky věnovali.

Diplomantka prokázala, že je to téma zajímavé a obsahově poměrně bohaté, ačkoliv je v některých pasážích znát nedostatečnost nebo neúplnost informací poskytovaných literaturou a archivními prameny. Zde bych viděl jednu hned z několika pozitivních stránek předkládané práce, a to je snaha o vyčerpávající rešerši včetně obeznámenosti s literaturou, důrazu na archivní výzkum i pokusy o vytěžení některých současných zainteresovaných odborníků. Z relativně skromných zdrojů autorka vytěžila patrně maximum.

Karolína Malá nám poodkrývá neobyčejné příběhy příprav výstav, okořeněné tu a tam o téměř kuriózní perličky. Klade důraz na popis jednotlivých expozic, z něhož nám poměrně plasticky vyvstává jejich podoba, přestože nemáme dostatek archivních fotografií. Zabývá se nejen obecným líčením okolností světových výstav a zastoupením dalších zemí, ale zejména obsahem československých expozic s důrazem na sklo, nerealizovanými soutěžními návrhy či zpětným hodnocením odborníků i novinářů. Výmluvně například působí popis příprav československé účasti na výstavě v New Yorku 1939, do kterých zasáhly tragické dějinné události, které změnily nejen směřování výstavy, ale i osudy některých lidí, kteří se na výstavě podíleli.

Za velmi atraktivní část práce lze považovat text o soutěži na skleněný objekt pro výstavu v roce 1937, ve které zvítězil sochař Pešánek. Autorka našla podrobnosti o této soutěži nejen v dobové literatuře, ale také v archivech Uměleckoprůmyslového a Národního technického muzea v Praze. To ale nebyly jediné archivy, které v souvislosti s prací navštívila, citovány jsou i informace ze SOA v Zámrsku, SOA v Jablonci nad Nisou, Národního archivu v Praze, archivu prezidentské kanceláře či muzea v Železném Brodě. Musím s potěšením podotknout, že díky rešerši Bc. Malé se podařilo zjistit původ jednoho poháru ze sbírek UPM, který se tam dosud nacházel neoznačený: byl deponátem z výstavy v New Yorku.

Autorka přesvědčuje, že pracovitost jí není cizí a je schopna úspěšně završit úsilí co nejlepším výsledkem. Disponuje náležitými badatelskými schopnostmi, talentem syntézy, kvalitní jazykovou výbavou a v neposlední řadě solidním slohovým nadáním.

Ale abych jen nechválil: představoval bych si širší zařazení do kontextu doby – nejen do historie sklářství ale obecně do hospodářských, politických a sociálních proměn atd. Při čtení rušivě působí zbytečné opakování některých faktů a drobné chyby ve jménech způsobených nepozorností. Jako příklad chvilkových ztrát koncentrace uvedu vynechání sklárny Moser v krátkém výčtu důležitých meziválečných skláren, zařazení města Teplice do Podkrkonoší (s.10), poměrně šokující zmínku o tom, že prof. Drahoňovský založil ateliér glyptiky na škole v Novém Boru (s.16) nebo „přemístění“ jabloneckého Muzea skla a bižuterie do Liberce (s.30). Zdánlivé detaily, které ovšem zbytečně kazí dojem z kvalitního celku. Z celku přesvědčivě líčícího, že české potažmo československé sklo nebylo pouze významnou součástí reprezentace státu na EXPO 1958, 1967, 1970 a 1992, ale již dávno předtím, na světových výstavách ve třicátých letech 20. století.

Diplomová práce Bc. Karolíny Malé splňuje i přes určité dílčí výhrady nároky kladené na diplomovou práci po stránce obsahové i formální.

Doporučuji ji tedy k obhájení a ohodnocení stupněm 2.

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D.
vedoucí Sbírký skla, keramiky a porcelánu,
Uměleckoprůmyslové museum v Praze

V Praze dne 9. 9. 2017